

Жељко МАРКОВИЋ

НАРОДЕ, ИЗВИНИ!

2016.

Импресум

Избор афоризама: Вељко Рајковић

Рецензенти:

Станка Ћаласан

Васил Толевски

Вељко Рајковић

Картонска насеља се не граде на дивље.
Све је покривено папирима.

Потрошачке корпе су празне.
Купцима се све товари на леђа.

У транзицији смо сви нешто добили.
Највише је оних којима је припала мука.

Песимизам има покриће.
Ставили смо под хипотеку сву имовину.

Они који нас воде, дошли су до богатства.
И ни макац даље!

Отпевали су своје.
Погрешно су га интерпретирали.

Грађани су носиоци власти.
Носе политичаре на грбачи.

Власт је златна кока.
Поданици су ћурке и гуске.

Закон је ступио на снагу
али га нећемо примењивати на силу.

У канцеларији за брзе одговоре
ставили су ме на листу чекања.

Власт је сервис грађана.
Увек је спремна да нас окрпи
испегла и завије у црно.

Друштво нам је болесно.
Криминалце може да ухвати само грип.

Подигли смо правосуђе на највиши ниво.
Оптужене казна може стићи само са неба.

Држава је с муком стекла милион незапослених.
Са другим милионом ће ићи лакше.

Остали смо без последњег динара.
Неко је са њим стекао први милион.

Направили смо пустињу.
Сада се клима прилагођава нашим условима.

Иако смо кост и кожа
добродошли смо као топовско месо.

Важно је да нам деца имају перспективу.
Јер, у перспективи ће одавде отићи.

Срби воле што је откривена Америка.
Од тада, све продају за шаку долара.

Хајде да седнемо и видимо
зашто нас ништа не покреће.

Нема места за панику.
Проширили смо гробље!

Да нам је ова памет била
нестали бисмо пре хиљаду година.

Погодиле су нас незапамћене поплаве.
Такве су биле и оне пре две године.

Влада је урадила све.
Испод тога се не може.

Где се политичари појаве
успеси изостану.

Поштен у посао улаже целог себе
а непоштени се уграђује.

Пребачена је дневна норма.
Данас је отпуштено више радника него јуче.

На послу хватају кривине
они који су до њега дошли пречицом.

Бирократе зевају на послу.
Услуге им плаћамо колико зину.

Трговци рекламирају робу.
Исту робу рекламирају и купци.

Слупали су буџетске паре.
Нас ће ударити по новчанику.

Ново радно време нам је
од звезда до звезда.
И тако - цео месец.

Транзиција је била успешна.
Све што је било наше, постало је туђе.

Домаће сировине одлучиле су
да готове производе увозе из иностранства.

Наша посла:
нигде радних места!

Чим су стале линије за производњу
пали смо испод црте сиромаштва.

Предао бих се послу
али не могу
да освојим поверење ниједног послодавца.

Радницима гори под ногама.
Предузећа се гасе.

Све нам се скупило.
Не можемо да саставимо крај с крајем.

Налазимо се на странпутици.
Дужни смо на све стране.

Жртве транзиције
висе на контејнерима.

Неки производи су отишли десет посто.
Грађани неће стићи да их купе.

Кад видимо цену на производу
схватимо да је производ на цени.

Кад се дохватимо посла
одмах на њега легнемо.

Стање сиромашних добија на тежини
али празни џепови не могу да претегну.

Прича је бајата.
Највише свежег новца имају тазе тајкуни.

Тешко се дише.
Недостаје нам свежег новца.

Закон о раду је важан.
Да радници знају која права немају.

Не липши магарче до зелене траве.
Заливадили смо целу земљу.

Прикупљена је мала помоћ
за поплављена подручја.
Немамо ми реку пријатеља.

Чувам и ја своје радно место.
Ангажовао сам телохранитеља.

Постали смо технолошки вишак.
Нисмо се уклопили
у технику пљачке наших предузећа.

Дозволили смо себи велики луксуз.
Живимо у беди.

Екстремно смо сиромашни.
Просто да се смрзнеш!

Кад примимо месечну цркавицу
сваки дан трошимо по цвоњак.

Код нас нису чиста посла.
Не можемо да зарадимо ни за воду.

Причамо о празним стомацима.
Друге теме смо прежвакали.

Од онога што нам се сервира
можемо само гладни да будемо.

Све проблеме треба ставити на сто.
Прво, хлеб!

Иза сваког празног стомака
стоји једно пуно име и презиме.

Мрка капа!
Скапавамо!

Идемо до те мере
да меримо сваки залогај.

Глад има четворе очи.
А наше породице по четири члана.

Не треба нам рука милостиње.
Платите нам руке!

Ситуација се променила из корена.
Живимо лошије на куб.

Висок датум је проблем за оне
са дна друштвене лествице.

Грађани су мртви гладни.
Не могу да виде живу пару.

Више нас топлане ложе
него што нас греју.

Ко падне у дугове
њему понор пакла изгледа као рај.

Реформе су болне.
Сиротиња је прва дала свој обол.

Ко се обогатио на народу?
У народу се зна.

Отпевали смо своје.
Криза је постала рефрен за све.

Неплатишама се искључује струја.
Они су највише наелектрисани.

Арчимо (п)аре.
Продајемо хектаре.

Одлазимо у иностранство да перемо судове.
Само да бисмо имали шта да једемо.

Мали промил људи
узима велики проценат пара.

Народ је врећа за ударање.
Знају то они што имају џакове пара.

Сировинама је истекао рок трајања.
Поквариле су нам посао.

Ко подигне кредит
мора чврсто стајати на земљи.
Не сме прескочити ниједну рату.

Радници су марљиви као пчеле.
А имају утицај као удружења пчелара.

У индустријским басенима
радници се купају у зноју лица свог.

Град је обрао летину.
Сељацима остаје да поправљају кишобране.

Нисмо верски, већ економски фанатици.
Хоћемо да живимо од привреде
коју смо уништили.

Завезали смо начисто.
Нико кесу да одреши.

Добро је кад капље.
Свака кап улива оптимизам.

Извршена је подела рада.
Подела профита није у плану.

Неопеване ленштине
раде по нотама.

Показујемо три прста.
Недостају нам паре за хлеб
маст и алеву паприку.

Док сам имао пара за каиш сланине
није ми требала нова рупа на каишу.

На конкурс сам послао си-ви.
Од њега зависи хоћу ли радити
на црно или на бело.

Радимо за ексере.
Плате су нам заковане.

Не диже главу због посла.
Услуга му је на висини.

Родио се, треба га љуљати.
Прекаријат је у пеленама.

Транзицији нема краја.
Пет векова под Турцима
било је ропство на одређено време.

Ускраћени смо да уживамо у раду.
Отуда све наше муке.

Све радимо за паре.
Само живимо без њих.

Екипа на власти је тим
који добија мито.

Тим који добија мито
постао је наша репрезентација.

Нема више борбе мишљења.
Све се свело на то
ко ће коме скинути главу.

Многима се мора сместити
да би се пријатељу могло наместити.

Видимо како се ствари сређују.
Зато ништа не функционише.

Велике марке
траже велике коверте.

У држави је пакао.
Паре су изнете у порески рај.

Ликвидиран је по кратком поступку.
Дуго није био ликвидан.

Све је под контролом.
Инспектори не раде свој посао.

Снага новца утиче
да све не буде по сили закона.

Клупко се одмотава.
Јавност ће по некоме оплести.

Била је то невиђена пљачка.
Све је ћорнуто!

У браку политике и криминала
партнери су равноправни.

Урадили су епохално дело.
Транзицију су претворили у пљачку века.

Док се не одвоји жито од кукоља
промена неће бити ни од корова.

Док је инспектор проникао
шта је рађено испод жита
посејана пшеница доспела је за жетву.

Похватали смо њихова имена.
Они су на сигурном месту.

Узимају из буџета.
Неће да падну на терет друштва.

Могу се изразити у промилима
они што не узимају проценат.

Отворите очи!
Примају новац да зажмуре.

Оставили смо ствари да преноће.
Јутрос су постале део нечијег богатства.

Ако се обистине претећа писма
на ту адресу стизаће телеграми саучешћа.

Давно је стекао први милион.
До сада је зарадио неколико деценија затвора.

Ако им не дате коверту
запечатиће вам каријеру.

Није нам се дало богатство.
Оно се стиче отимањем.

Чарапе се купују у пару.
А до пара се долази са једном.

Опрао је биографију, испеглао ствари
и сада је чист пред законом.

Направили смо пустињу.
Она је оаза криминала.

Постали смо неми сведоци демократије.
Ћутимо и трпимо!

Градимо друштво у коме ко нема
неће ни имати.

Глас милиона
не вреди ни пребијене паре.

Ако је индустријализација
донела револуционарне промене
онда транзиција представља контрареволуцију.

Архиве се отварају тек кад помру они
које је требало затворити.

Немамо ништа.
И немамо ништа против таквог стања.

Ко улази на мала врата
у великој је предности.

Извршили смо корените промене.
Искоренили смо све што је било добро.

Уживамо у капитализму.
Срећни смо кад смо гладни.

Дошао је капитализам.
На црту му је изашао само афоризам.

Вратили смо се педесет година уназад.
Није нам се допао 21. век.

Шта рећи о постигнутим успесима?
Нема их ни на једном пољу!

Пао нам је мрак на очи.
Долази од звезда са естрадног неба.

Капитализам је дошао демократским путем.
Од демократије нема ни трага.

Устоличио се господин Профит.
Пао је друг Стандард.

Нашли смо своје место у друштву.
Највише нас има на улици.

Народ је добар као хлеб.
Ни њега не тражи.

Не раде ништа под белим богом.
Има ко за њих црнчи.

Познати су наши производни односи.
Чекамо кад ће газде да оплоде новац.

Раднице не смеју да рађају децу
док им газде не оплоде капитал.

Губитници транзиције су господа.
Другови су само по сиромаштву.

Друштво се раслојава
а земља комада.

Завијени смо у црно.
То је дрес код савременог капитализма.

Законе не узимају за озбиљно.
Крше их као од шале.

Намлатили су паре
а законе нису повредили!?

Драконски су кажњени
што примењују законе.

Одрезали су нам казну.
На хлеб немамо шта да намажемо.

Закони предвиђају
али њихове прогнозе се не остварују.

У шуми прописа
највише дрвета се троши на папир.

Слобода се може купити.
Потражите је тамо где је нема.

Поштен човек држи до политике.
Неће са њом да има додирних тачака.

Политика има обрт као афоризам.
Прича се једно, а ради сасвим друго.

У изолованој земљи може да постоји
само једна политичка струја.

Војници партије заузимају високе положаје.
Они не припадају армији незапослених.

Има политичара који се држе курса.
Осим курса, они друге школе и немају.

Они врше власт
а нама се чини да вршљају!

У посао је ушао један политичар.
Посао је изашао на неколико милиона.

Читава галерија политичара
у галерију никад није ушла.

Политика је препуна крпа.
Ниједна није магична.

Политичари никад неће
порасти у нашим очима.
Семе им њихово!

Цитирам политичаре.
Државу су ставили под наводнике.

Избори се одржавају на свим нивоима.
Учествују и они испод земље.

Овде политичари ваљају бисере.
А наши су бисери расути по целом свету.

Телевизор је победио фрижидер.
Међутим, не једе се оно
што се преко телевизије сервира.

Народ је го и бос.
Политичари су навукли његов бес.

Сахрањују нас живе.
Мртви ћемо за њих гласати.

Од власти ништа не очекујем.
Дала ми је прегршт идеја за афоризме.

Технологија власти је таква
да у држави ништа не функционише.

О свему распредају.
Не осећају да су изгубили нит.

Временски процес је у току.
Доказује кривицу
демократски изабране власти.

Суштина њиховог програма
је да стално буду на телевизији.

Народ плива.
Власт је ту да га цеди.

Отимали су се о власт.
А на власти узимају за себе.

Пирамида власти ослања се
на кругове који су јој блиски.

Дошли су на кормило.
Жеља им је да буду пуни као брод.

Народу је бачена коска
да не види срж проблема.

Ко држи полуге власти
не осећа њихову тежину.

Народе, извини!
Толико о нашој одговорности.

Ретки су чланови власти
који поштују чланове закона.

Они жаре и пале.
Не питајте колико су предузећа угасили.

Шта ви имате против власти?
Ништа ефикасно!

Недостаје им уметност владања.
Мало издвајају за културу.

Стоје на челу.
Не размишљају да стану уз народ.

Градски оци по Србији
имају тату у Београду.

Бити близак власти
значи запослити и даљу родбину.

Српски интереси за српску власт
су шпанска села.

Нису жалили труда.
Жали боже
шта су нам од државе урадили.

Далеко је најбогатији.
Близу је власти.

Добио је четири године.
Власти!

Не полажу нам рачуне.
Рачунају да су код нас положили.

Шта народ мисли о влади
она не мисли ни да чује.

Овде иду напред
они због којих назадујемо.

Од народа се тражи да штеди.
Највише - своју власт.

Власт не трпи контролу.
Зна колико је покварена!?

Прва труба даје тон
инструментима власти.

Кад одлучује шака људи
користе се и песнице.

Да једу вођи из руке
има кандидата као салате.

Први мандат, други мандат -
ко се није обогатио, магарац био!

Народ се врти у круг.
Свака пирамида власти
на њега гледа кроз исту призму.

Грешите ако мислите
да је рај на оном свету.
Рај је на туђој грбачи.

Једна је власт, а два су режима исхране.
Већина кука, а мањина крка!

Народ им је последња брига.
Њему су прво обећали.

На власт долази ко има већину.
А са ње одлази ко има све.

Тако је одлучила проста већина.
Даље ће одлучивати простачина!

Интерпретирање закона
зависи од композиције власти.

Вертикала власти
није у границама нормале.

Надувана је прича о нама.
Човеку дође да пукне.

Суочили смо се са прошлошћу.
Видели смо све турске серије.

У Србији свега недостаје.
Једино су људи постали вишак.

Док ми идемо корак по корак
они нам узимају стопу по стопу.

Дневно-политички интереси
нанели су нам вековну штету.

Дужни смо као Грчка
а недужни као Америка.

Раскинули смо са прошлошћу.
Сваки дан о томе гусламо.

Отворили смо границе
да се оградимо од напада са стране.

Лако је било петсто година робовати.
Није то било дужничко ропство.

Имамо добро породично стабло
а осећамо се као да смо пали с крушке.

Док нам они раде о глави
ми се хватамо за гуше.

Тешко је наћи плодно тло
за наше пуне жеље.

Данас је јерес
све што није лични интерес.

Огрејаће и нас сунце.
Чим прође светлосна година.

Здравље народа угрожено је
због велике концентрације политике у крви.

Кад је цео народ паћеник
зна се ко је плаћеник!

Поражен је национални корпус.
Државу нема ко да брани.

Небески народ живи
у сателитској држави.

Има код нас и пристојног света.
Чине га они који не пристају на све.

Ја не могу да подигнем
два против три прста.
Они су део мене.

Не разумем логику
да окупаторима пружамо логистику!?

Наш пут је трновит.
Морамо да пазимо како пузимо.

Далеко смо догурали.
Сваког дана се повлачимо.

Народ су смрвили
земљу нам комадају.

Настојимо да извучемо највише.
Обично то буде дебљи крај.

Чекамо бољу будућност.
Зар нисмо свесни да смо је продали!?

Држе нас на оку.
Сакупљају изговоре
да нас узму на зуб.

За разлику од Срба
Хрватима су се све коцкице сложиле.

Небески народ је
пилот пројекат на земљи.

Упућени одлазе!

Србија копни
брже од снега на њој.

Заведени смо.
Баш како је протоколом предвиђено.

Живи се не чујемо.
Други нам дају тон.

Увек смо изигравали величину.
За нас је то била ситница.

Укопавамо се у своја дворишта.
Градимо добросуседске односе.

Напад је оркестриран.
Сви трубе против нас.

У атлетици је маратон најтежа трка.
А бежање из Србије у животу.

Лепа су вунена времена.
Овце воле кад их неко шиша.

Све нам узимају за зло.
Хране га у себи.

Нуде нам мед и млеко.
Код нас то иде као алва.

У другом смо плану.
Први имају план.

Претворили смо све у пепео.
Веће су шансе да васкрснемо.

Боје наше земље бране:
црвене малине, плаве шљиве и белица пшеница.

Нама није потребан смак света.
Имамо свој систем пропадања.

Што ти је наш човек.
Служи сваком странцу!?

Како да сагледамо димензије пораза
када су нам други узели меру.

Гурамо некако.
Нисмо знали да вучемо потезе.

Концентришемо снаге.
Мозак смо пустили на пашу.

Тапкамо у месту.
Тако пролазе поводљиви.

Па, где сте Турци, побогу?!
Сто година вас нема!?

Издаја земље је тежак
свакодневни посао.

Пали смо на испиту
за који су наши преци положили животе.

Свако се равна према нечему.
Срби су равни нули.

Познају се банана државе.
У њима грађане гули ко стигне.

Направили су посао столећа.
Вратили су нас век уназад.

У ратовима смо добијали битке.
У миру губимо слободе.

У Министарству спољних послова
запошљавамо старлете.
Да странци стекну лепу слику о Србији.

Повукли смо реч.
Нисмо ми агресори.

Терамо своје.
Прихватамо све што нам други намећу.

Погазили смо образ.
Морала има само у траговима.

Нестаје овај несрећни народ.
А весели Србин ћути.

И дупе смо продали.
Само да напунимо гузицу.

Отпевали смо своје.
Прошла је композиција
а нас нема у последњем возу.

Код нас постоји дух самопорицања.
Сваког дана га потврђујемо.

Постали смо глинени голубови.
То и врапци знају.

Урнишу нас.
Нећемо се превртати у гробу.

Колико окупатор има сарадника
за пола века неће имати ко
да их рехабилитује.

Сви смо нашли свој интерес.
А штета је заједничка.

Времена су шугава.
Захвални смо им
што су нам одрали кожу.

Слобода се нашла у неугодној позицији.
Изабрали смо ропство.

Не смемо ни да писнемо.
Ставили су шапу на нашу земљу.

Бледо бранимо наше боје.

Поставили смо границу испод које не идемо.
Налази се према Косову и Метохији.

Протеране Србе Косово прогони.

Европа нема алтернативу.
Она ће нас увек експлоатисати.

Европа није против нас.
Она је увек била за нашу окупацију.

Осуђују трговину људима.
Више им одговара трговање народима.

Они су нам узели меру.
Нашим крпама не вреди пришивати.

Све су нам лепо написали.
Ружно се наслућује између редова.

Наишли су код нас на хладан пријем.
Даће они нама жишку!

Америка није велика сила.
Њени интереси угрожени су свуда по свету.

Видели смо све звезде.
Дванаест нам не чини посао.

Победиле су америчке вредности.
Оне што немају златну подлогу.

Американци су у свом елементу.
Осиромашени уранијум је у питању.

У познатим светским кухињама
не спрема се храна
већ идеје да се заvara гладан свет.

У Бриселу се размењују мишљења.
Наше не вреди ни пет пара.

Мрачним силама
симболи су звездице.

Они нас пришрафили
а ми увртели у главу
да су нам пријатељи.

Номинован је рекордан број кандидата
за Нобелову награду за мир.
Добитнику ће припасти част
да прогласи почетак Трећег светског рата.

Ухватио нас страх.
Хоће да нам се увуче у кости.

Жуљеви су
наших руку дело!

Соле нам памет.
То им се осладило.

То не би ни мртав урадио.
Не сме за живу главу.

Ствари су добиле ноге.
Прешле су у туђе руке.

Тапкамо у месту.
Око свих питања се разилазимо.

Роштиљ на жару
једемо са жаром.

Био је на тапету.
Завршио је као комарац.

Увек је кубурио.
Није никад реаговао као из пушке.

Испуњени људи
нису пуни себе.

Оставио је лични печат.
Потврдио се као човек.

Морал нам је на првом месту.
Њега одмах прескочимо.

Остала је ватра да гори.
Пироман је здимио.

Медвеђе услуге су препрека
да се обави лавовски део посла.

Кад дође до поплаве
ниједно оправдање не пије воду.

Сви смо наелектрисани
осим изолованих примера.

Дижући тоне
скидају се килограми.

Темпо живота
даје предност брзој храни.

Светла будућност је
највећа оптичка варка.

Нико не зна шта је био мотив.
На слици је мртва природа.

Испричао је у грубим цртама
како су му променили лични опис.

Козје стазе се
налазе у вукојебини.

Круже приче.
Повели смо се за речима.

Шушка се о неким стварима.
А где има шушке, ту се ћути.

Говорник је узео банку.
Слушамо петпарачке приче.

Почела је прва рунда разговора.
Договор ће да падне.

Каналисао је ток разговора.
Навраћао је воду на своју воденицу.

На дупе би проговорио
само да то буде у тв дневнику.

Није лако генералима ни после битке.
Решетају их питањима.

Приложио је дискусију.
Од ње ни *Црвени крст* неће имати користи.

Због загушења у саобраћају
у аутобусу се једва дише.

Носећи свој крст
постао је икона једног времена.

Јавиле су се потешкоће.
Приредили смо им добродошлицу.

Круже приче о ономе
ко је у центру пажње.

Одлучивали су милиметри.
Изигравали су величину.

У игру се прво уводе правила
а онда играчи.

Има изоштрен слух.
Одмах примети ко тупи.

Потерало нас.
Ни да макнемо!

Тесно сарађују.
Интереси им се додирују.

Дођу нам паре.
Нећемо их више видети.

Облаче се по последњој моди.
Мода је за њих на првом месту.

Ове сезоне вриштеће боје
дају тон на модним пистама.

Данас се поновио.
Обукао је одело од јуче.

Радо идем на журке
али морам бити дотеран.

Последњи модни крик:
манекенке мучи анорексија!

Неке оскудно обучене особе
не скидају се са телевизије.

Процурела је информација.
Званични извори кажу да она не држи воду.

Осванула је вест.
Једна информација изнета је на сунце.

Оно што нам припреми седма сила
гледамо у пола осам.

За нас је цензура спас.
Да није ње, катастрофа би била већа.

Редовно пуштају по неку буву.
Неће да буду на репу догађаја.

Жута штампа даје зелено светло
ко ће на јавној сцени
добити црвени картон.

Имате коњске живце.
Ви сте, за данашње услове
добро потковани!

Куцне час кад смрт долази.
Старији кандидати да чују.

Тапкање у месту
појачава осећај пролазности.

Највише нас убија кап.
Таквих је море.

Он мртав хладан
изјавама подгрева атмосферу.

Заговарају набијање на глогов колац.
Глог умирујуће делује на срце.

Комшија ме позвао на прасеће печење.
Није више свиња.

Не можемо да саставимо крај с крајем.
Најбољи су скрајнути.

Слабо стојимо на табели.
Ми смо противник који свима лежи.

За кошаркаше
тројке су на првом месту.
Све друго су трице!

Противник нам је скројио резултат.
Постигао је гол маказицама.

У конкурсима се тражи знање језика
а на радном месту
да се језик држи за зубима.

Очекујемо да нас огреје сунце
од кадрова који су завршили вечерњу школу.

Нико се није научен родио.
Они са купљеним дипломама
неће такви ни умрети.

Пола нас је неписмено.
Довољно да попунимо сва радна места.

Просветни радници штрајкују.
Раде на оловку, а живе на креду.

Ђаци пешаци имају најмање времена
да науче пређено градиво.

Добио је кеца као врата.
Двојка је за њега као кућа.

Неки ђаци пркосе законима физике.
Имају пролазне оцене
а законе нису научили.

Кад је мушкарцу стало до жене
он за њом трчи.

Кажу да у рају нема секса.
Онда нема ни раја.

Ложим се на једну жену.
Почео сам да је барим.

Муж убио жену
а у комшилуку жена мужа.
Остварили смо равноправност полова.

Лепота је пролазна.
Зато се окрећем за женама.

Окрећем се за женама.
Супруга се не осврће.

Жена ми је напунила главу причама.
Могу књигу да објавим.

За оне који имају пословну пратњу
не може се рећи
да на послу нису ништа пипнули.

Афоризам се крије
у правом смислу неких речи.

Понавља се стара прича.
У рубрици за сатиру
нема места за афоризме.

Афористичар није научник.
Али, нема афоризма
док не пронађе праву реч.

Биће нешто од афоризма.
Има коперникански обрт.

Вагам сваку реч.
Да афоризам добије на тежини.

Извео сам децу на прави пут.
Мој им је савет да хватају кривине.

Испребијали су ме лопови.
Ни пребијене паре
нисам имао да им дам.

Живце губим
кад се нађем међу људима.

Дошло ми је да планем.
Од онога што су ми наложили.

Једем јаку храну.
Снага улази на уста.

Никако да смршам.
О дијети дебело размишљам.

За доручак сам направио кисело лице.
Нисам имао за јогурт.

Купио сам деци по тепих.
Нека свако решава своје проблеме.

Стегло ме грло.
Дави ме прехлада.

Мачак је мој кућни љубимац.
Многе ствари окачим њему о реп.

Доста је мрака.
Увек сам био против владајуће струје.

Живим у стану
чији су рачуни велики као кућа.

Мисли ми лутају.
У ком правцу да размишљам?

Нисам на линији.
То ми је тачка спотицања.

Потегао сам велики пут.
Отуда вучем корене.

Ноге ми се отсекле.
Одрезали су ми казну.

Кад пребројим овце
спавам као јагње.

Окреће ми се желудац.
Не могу да сварим
празнину и пустош у себи.

Да куцнем у дрво
нисам скоро срео неотесаног човека.

Годишњи одмор сам провео
код родбине на селу.
Одморио сам се као нико мој!

ХРАБРОСТ ЈЕ ТО

Само се добри "мајстори" писане речи одлучују за један од најкраћих књижевних жанрова – афоризам.

За ову књижевну форму треба и дара, и храбрости.

Жељко Марковић има и једно, и друго.

Огрнути се плаштом времена и са одстојања "говорити" о "табу" темама, лакше је.

Храброст је "гађати" директно у чело.

А све актуелно, и све овде и сада.

Храбро је и насловљена збирка: "Народе, извини"

"Дошао је капитализам.
На црти му је афоризам."

Жељко, поштено храбро!

За разлику од оних ... лицемерних извињавања.

А теме?

Рекла сам већ, актуелне.

Марковић је својом збирком афоризама обухватио све аномалије друштва.

Оно што ме задивило је (и поред моје скромне упућености у овај жанр) то што је аутор све обухваћено ставио у опозицију (паралелизам по супротностима). Тим методом афоризми су добили додатну снагу: власт – народ (или народ – власт); беда и сиромаштво – богатство; закон – незаконоње; незапосленост – мито и корупција; одлив мозга – купљени курсеви; транзиција – новац; политика – криминал; свет – ми; ми – Европа...

Тешко је издвојити само неке афоризме, јер, сви су добро осмишљени искази који се памте, усвајају и који читаоца наводе на ауторову поруку.

Марковић афоризмима јасно износи своје ставове, било да је "посматрач", или "учесник". Зато су његови афоризми (мада у једном то пориче) бритка сатира.

"Опрао је биографију, испеглао ствари
и сад је чист пред законом."

Нушићевски!

Али не она хумористичка нит, већ сатирична.

Поређења ради:

"Он је пре био поштар, па је тамо нешто забрљао, па је..."(Сумњиво лице)

Жељко, храбро и критички, сарказмом и иронијом.

"Друштво нам је болесно.
Криминалце може да ухвати само грип"

"Држава је с муком стекла милион незапослених.
С другим милионом ће ићи лакше."

Међутим, уме Жељко да буде и "мек".

Неки афоризми су лирске минијатуре, рекла бих и сентенције.
Згуснуте метафоре, алузије, асоцијације. Права поезија!

"Власт је златна кока.
Поданици су ћурке и гуске."

"Ко падне у дугове
њему понор пакла изгледа рај."

"Овде политичари ваљају бисере.
А наши су бисери расути по целом свету."

А о успелом афоризму и успешном афористичару најбоље је рекао сам Жељко Марковић:

"Афоризам се крије
у правом смислу неких речи."

"Афористичар није научник.
Али, нема афоризма,
док се не пронађе права реч."

Нема се ту шта ни додати, ни одузети.
Храброст је то.

Станка Ћаласан,
проф. српскохрватског језика и књижевности

ИСТИНА ПОД МИКРОСКОПОМ

Мини романи Жељка Марковића одишу свежином актуелности тема које разрађује до микроскопских детаља и понире у суштину наше моралне, а пре свега политичке кризе. Нема теме коју није додирнуо, отворио рану и ставио со на њу, само да би снагом ума уловио тренутак истине...

Картонска насеља се не граде на дивље.
Све је покривено папирима.

Реагује импулсивно, брзо, сажето и све то прекривено мудро опсервацијом. Његова композиција стварања афоризма одише чистотом мисли и вицкастом поентом, која уместо да нас насмеје, доводи до стања да морамо размишљати и мало дубље. Ако неко помисли да је он песимиста, грдно се вара, јер не постоји афористичар који је песимиста. Жељко је непоправљиви оптимиста, јер верује да његове аутопсије стања у друштву могу да покрену мисли његових читалаца, којих је из дана у дан све више и више.

Песимизам има покриће.
Ставили смо под хипотеку сву имовину.

Његов литерарни успон је приметан, његови афоризми остављају видљив траг на српској и балканској литерарној сцени, и слободно се може рећи да је ова, његова друга књига, знак његове зрелости као аутора на кога се мора рачунати на дужи период. Његово видљиво захуктавање, борба са стварношћу која нас више оптерећује него радује, плотуни који разарају мртво ткиво друштва и мотивишу позитивизам код обичних грађана, су гаранција да се рад афористичара вреднује морално, бар у круговима критичких заинтересованих за овакав литерарни рад, који нас сматрају као водиче критичке и непомирљиве јавности.

Закон је ступио на снагу
али га нећемо примењивати на силу.

Његова стратегија стварања непробојног бедема мисли је изворна, слободна духом, ослобођена стега страха и несигурности, неоптерећен је реакцијом носилаца негативности... Напротив, жигоше

их не упирући својим прстом, него прстом судбине која је неприкосновени господар стања хаоса. Од тог хаоса, наш Жељко црпи снагу за свој рад и инспиративност. Он осећа истину, ма у каквом била облику или величини. Јер под његовим микроскопом истине, наћи ће се све оно што је њему интересантно и могуће за сецирање, јер он афоризам схвата као иронијско средство за решавање проблема. Његова тачка гледања на ствари доводе га у ред непоморљивих бораца за правду, ред и једнаквост, а тиме је и критичар који апелује на раст духовне свести.

Друштво нам је болесно.
Криминалце може да ухвати само грип.

Сатиричар који није начисто са самим собом, који има цензора у глави који му више кочи идеје и успорава разрешења, нема шансе да изнедри ни приближно оно што ради наш Жељко. Он зна да удари на све стране, да му предмет опсервације буде и врх и они на дну, да се ухвати у коштац са великим и малим проблемима, јер за њега нема двојбе, да оваквим радом улази у врх балканске сатире. Без обзира на то што на сатиричаре увек дувају снажни ветрови, који покушавају да омету рад људи који се боре да не победе зло и деструктивне снаге у једном друштву. Али све док му је критички став бескомпромисан и неумољив, духовни брод нашег аутора пловиће кроз наше сатирично море, на задовољство свих нас који волимо немирну пловидбу.

Књижевник из Скопља

Васил Толевски

О ПИСЦУ

Жељко Марковић, рођен је 1961. године у Мазочу код Фоче. По образовању је дипломирани економиста. Пише афоризме. Објавио је књигу афоризама „Истина о нама“ (2011). Заступљен је у више зборника и лексикона афоризама. Живи у Чачку.

ЦИП

ВАГАЊЕ РИЈЕЧИ

Колоквијално, афористичари могу да се сврстају у двије групе: оне који пишу и оне који стварају афоризме. Жељко Марковић, који плијени смиреношћу и ненаметљивошћу, све више нас увјерава да се већ сврстао у малобројнију групу – групу стваралаца афоризма. Ко се потпише испод афоризама који слиједе, бјелодано показује и доказује да му мјесто у овој групи припада без резерве:

Картонска насеља се не граде на дивље. Све је покривено папирима; Дужни смо као Грчка, а недужни као Америка; Код нас постоји дух самопорицања. Сваког дана га потврђујемо; Жуљеви су наших руку дјело; Облаче се по последњој моди. Мода је за њих на првом месту; Комшија ме позвао на прасеће печење. Није више свиња; Нико се није научен родио. Онај са купљеном дипломом неће такав ни умрети; Никако да смршам. О томе дебело размишљам; Власт је сервис грађана. Увек је спремна да нас окрпи, испегла и завије у црно.

Марковићеви афоризми су, превасходно, сатирични. Има и духовитих. Ипак, доминирају они у којима се сатира и духовитост преплићу, што је најпожељнија форма врхунског афоризма. С друге стране, он вага сваку ријеч. А, вага му је беспрекорно избаждарена.

Поруке његових афоризама су својеврсно отјелотворење афоризма као *бљеска духа над блесавом збиљом*, како је афоризам дефинисао бард српске сатире, недавно преминули, Илија Марковић.

Што рећи на крају ове мини рецензије? Паде ми на ум, не случајно, ово: Књига у којој се нађе не мали број *монументалних минијатура* (А. Баљак), као синонима за врхунско умијеће, њеног писца на велика врата уводи тамо гдје му је мјесто: у друштво врских стваралаца најкраће књижевне форме.

Вељко Рајковић